

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomae Młodzianowski Praelectionum Theologicarvm
Tomus ...**

**Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682**

Difficultas III. De Sensibilitate & stabilitate Sacramentorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82982)

ultimo vivit, militem Ecclesiæ militantis, & postea partem Ecclesiæ triumphantis.

RESPONDET Secundo Lugo. Martyrium non esse Sacramentum, quia non est cærimoniam Sacra, nam si esset talis, deberet poni à Ministro ex hac intentione; quod non fit. Si enim concedas Ministrum Martyrii esse Tyrannum, ille non habet hanc intentionem, immo potest habere contrariam; & tamen suum effectum sortitur Martyrium. Quod si ponas ipsum Martyrem acceptando Martyrium, esse sibi Ministrum, tunc sequetur infantem pro fide occisum, qui nullam habere potest intentionem, non fore Martyrem; & illum qui invitus occiditur, non vult tamen negare fidem, quamvis omnibus modis martyrium fugiat, adhuc fore Martyrem.

RESPONDETUR Tertiò. In Martyrio hæc considerari posse, primò Actionem martyrisandi, quam ponit Tyrannus. Hæc, est quidem quid sensibile, sed non causativum gratiæ; neque enim convenit illi actioni peccaminose, producere aliquid supernaturale, sed potius est actio, quæ petit in martyrisante, tolli gratiam. Deinde potest spectari Martyrium passivum, seu dolor ille lethalis quem patitur, sed nunc dolorem esse assumptum à Deo & institutum ad hoc, non constat. Denique accipitur pro acceptatione interna illius lethalis doloris; & hic actus non est sensibile signum, adeoque Sacramentum. Neque valet si dicas; Contritio interna, fit sufficienter sensibilis, signis externis, ergo & illa acceptatio fit sufficienter sensibilis, doloribus externis quos patitur, non inquam valet: quia contritio interna per se requirit esse sensibilis, & nisi sit sensibilis non potest esse pars Sacramenti; jam autem acceptatio illa interna, potest eventum fortiri, licet externe non sit sensibilis, nec manifestetur, ut si quis in somno occidatur, qui cetero qui voluit, pro fide pati. Adde secundum dicta alias, Martyrio passivo in circumstantia acceptationis nihil deesse, quominus possit esse Sacramentum: unde etiam admittitur baptisimus Sanguinis, sed deest institutio divina, cum constet acceptationem illam internam, quæ signatur lethalitate externâ, habere non nisi rationem meriti. Quomodo autem hæc duo, causare per modum meriti, & causare sacramentaliter, differant, est difficultas communis, non tantum de Martyrio, sed etiam de aliis meritis. Hoc inter alia distingui possunt: quia causare per modum meriti, est esse actionem laudabilem natam habere collationem premii. Iam autem esse causativum sacramentaliter, est esse signum causativum, ita, ut gratia respondeat non tanquam premium, sed tanquam effectus. Unde etiam meritum taxatur ex Opere Operantis, Sacramentum ex Opere operato.

OBJICITUR Quarto. Debent concedi legi Naturæ Sacramenta, & tamen non constat, quod fuerint signa; cumque non fuerint determinata, qui causabant gratiam?

RESPONDETUR. Constat quidem quod fuerint sensibilia, id enim exigit accommodatio conditioni humanæ; sed non constat, quænam illa fuerint; nescimusque certò, quænam fuerint determinata: sed inferetur infra, quod fuerint determinata.

OBJICITUR Quinto. Immerito dicitur Sacramentum esse causativum gratiæ: quia vel deberet esse causativum gratiæ defacto; & sic Eucharistia non esset Sacramentum; quia ante usum non causat gratiam; vel deberet Sacramentum, esse causativum gratiæ de futuro. Ergo Sacramenta in usu consistentia, quia non causant gratiam de futuro, sed de præsentia, non erunt Sacramenta.

RESPONDETUR. Iy Causativum est commune ad actu causans, & ad actu aptum causare. Hinc etiam sacramenta in communi, debent esse causativa; ut autem de præsentia, vel de futuro causent, spectat ad tale Sacramentum.

DIFFICULTAS III.

De sensibilitate & Stabilitate Sacramentorum.

EXaminabimus hic prædicatum Sensibilitatis, deinde prædicatum Stabilitatis.

Punctum Difficultatis 1.

Estne possibile Signum sensibile, naturaliter significativum Gratiae?

ASSERO Primò. Defacto Sacramenta esse signa ad placitum.

RATIO: quia nulla in illis apparet talis connexio cum significanda sanctitate: & si esset aliqua connexio, maximè esset in illis verbis; Ego te absolvo: sed etiam hæc ex placito Christi significant: quia Absolvo, non nisi remissionem humanam significat; hic autem significatur remissio offensæ divinæ.

ASSERO Secundo. Defacto in Sacramentis dari aliquam similitudinem, ad significandam sanctitatem, ejus rationis, quam importat Sacramentum.

RATIO: quia id ostendit inductio: & ita Baptismus significat emundationem maculæ Originalis. Eucharistia refecionem spirituales. Major est difficultas de Sacramento Matrimonii, sed illud etiam habet similitudinem conjunctionis Christi cum Ecclesia, potestque con-

conjunctio illa in ipsa gratia adumbrari; quia etiam gratia matrimonii, est gratia unitiva ad ferenda onera matrimonii; & quia, sicut signis externis, tradunt se sibi adinvicem, ita significatur gratia simultaneae traditionis internae.

ASSERO Tertio. *Possibile esse videtur, ut detur aliquod signum sensibile, cui sit naturale significare gratiam & Sanctitatem.* Est assertum Lugonis disp. 1. num. 29, est autem contra quam supponat Suar: Vasq. Amicus disp. 1. num. 47. & Perez.

RATIO Prima est: quia id non implicat contradictionem, ut patebit solutione argumentorum.

RATIO Secunda est: quia non implicat aliquid sensibile & materiale, esse tamen supernaturale; nam praeter dotes corporis, quas agnoscit Herize esse supernaturales, saltem aliquae ex laureolis sunt etiam tales; cur ergo etiam non poterit dari qualitas supernaturalis, connexa tanquam Signum, cum gratiae positione.

RATIO Tertia est: quia quamvis aliquid materiale non possit connaturaliter producere aliquid spirituale, non sequitur quod etiam non possit significare aliquid spirituale: quia productio praeredit vires & perfectionem suo modo inclusam in effectivo, sed talem inclusionem non deponit Signum. Rursus potest dari species impressa materialis, quae nata sit representare, quod hoc sit praecognitum ab intellectu, operante scilicet ex naturali Sympathia, anima rationali, dum operatur imaginativa, & est converso consequenter illa erit Signum quodammodo, praehabita notitiae spiritualis. Adde si ratio doctrinae, quae est aliquid spirituale, ex placito humano potest significari v.g. pileo doctorali, cur non poterit dari signum etiam Doctoratus supernaturale in Entitate materiale, quod Doctores ornet, & signum sit naturale illorum doctrinae; & si potest res materialis rem spiritualement significare, cur non & gratiam.

DICES Primo cum Amico. Signum naturale habet necessariam connexionem cum termino significato, ut supponitur: nulla autem res sensibilis, habet necessariam connexionem cum gratia; quod ipsum probatur: Omnis naturalis connexio, aut est causae cum effectu, aut effectus cum causa, aut imaginis cum prototypo, seu similitudinis cum re simili; nulla autem res sensibilis, aut est causa, aut effectus, aut imago seu similitudo gratiae; quem etiam medium terminum usurpat DiCast: disp. 1. num. 310.

RESPONDERI potest inprimis. Non implicat contradictionem, ut aliqua gratia, specie distincta à nostra, habeat vim producendi in homine sensibilem qualitatem, v.g. lucis, quae se monstrat esse in homine; quo casu esset connexio illius Signi, tanquam effectus, cum gratia tanquam causa. Rursus, quae est connexio dotis Corporis cum gratia, eadem con-

nexio hic poni potest; si enim dicas esse connexionem tanquam effectus moralis, quia scilicet petit gratia, à Deo dotes illas produci; sic dicam, etiam illam sensibilem qualitatem, fore effectum moralem gratiae petentis illam produci, tanquam sui Signum. Denique potest revocari haec connexio ad imaginem, appellarique potest connexio illa Signi & Signati, esse connexio imaginis cum imaginato: Signum enim & imago in ratione signandi conveniunt; quamvis differant, quod imago sit cum titulo expressionis Objecti per seipsam, cum id non habeat signum secundum se, sed tantum; quia praeter speciem quam ingerit, facit nos in cognitionem signati venire.

INSTAT DiCast: Huius ipsius ordinis seu nexūs Signi & Signati ratio inquiritur.

RESPONDETUR Huius ordinis & nexūs non aliam esse rationem, nisi ipsum non implicat, & congruentiae allatae.

DICES Secundo. Ens sensibile quamvis possit habere naturā suā vim significandi gratiam, non tamen vim significandi Sacramentaliter; quia Signum Sacramentale debet conferre in sui usu aliquam sanctitatem; ens autem sensibile, nec sanctitatem perfectam producere potest, quia haec est spiritualis; nec sanctitatem legalem, quia haec importat habilitatem vel deputationem moralem, quae ipsa, involvit placitum deputantis.

RESPONDETUR, Sufficere pro praesentibus assertis, quod illud Signum naturaliter significet gratiam; ut autem etiam causet, concedo requiri, vel elevationem, vel deputationem divinam.

DICES Tertio. Si esset possibile signum materiale naturaliter significativum gratiae, & esset naturale, quia naturaliter significaret gratiam, & non esset naturale, quia nihil naturale, dicit essentialē connexionem cum supernaturali.

RESPONDETUR. Illud signum fore supernaturale in Entitate; ratio posset esse: quia supernaturale debet esse supra exigentiam cujuscunque substantiae creabilis; non esset autem, si illud Signum naturale in Entitate, neceretur necessario cum gratia supernaturali; sed haec ratio non convincit: nam licet supernaturale debeat esse supra exigentiam cujuscunque substantiae creabilis, non tamen supra exigentiam cujuscunque accidentis; aliās esset supra exigentiam gratiae, quae est accidens, positio habituum v.g. supernaturalium; debet ergo aliunde deduci Supernaturalitas illius Signi; nempe ex ipsamet dignitate gratiae supernaturalis, quae si excedit vires nofcitivas naturales, si excedit quamcunque exigentiam substantiae creabilis, multo magis excedere debet, exigentiam cujuscunque non quidem absolute accidentis, idque ob rationem praetactam, sed debet excedere exigentiam, cujuscunque accidentis

cientis naturalis; illa probatio, quod esset illud signum naturale, quia naturaliter significaret gratiam, non tenet; quia etiam gratia naturaliter sanctificat hominem, neque tamen est in Entitate naturalis, idque ex eo: quia supernaturali, hoc facere quod est natum facere, non est supra exigentiam, adeoque non est illi supernaturale, sed naturale.

INSTABIS Etiam posito, quod illud signum esset in Entitate naturale, licet esset in entitate inproportionatum; posset adhuc esse proportionatum in ratione signi & signati.

RESPONDETUR quod non; & Ratio est, in quam etiam resolvuntur immediate dicta: quia scilicet, si illud Signum esset naturale, esset debitum alicui naturæ seu substantiæ; nam in esse Naturalis, constituitur illo esse debito; si debitum alicui substantiæ, hoc ipso illi substantiæ deberetur & gratia; quia deberetur ipsum illud Signum, quod tamen Signum, necessariam, ut supponitur, dicit connexionem, cum gratia supernaturali, & tamen supponitur gratiam, nulli substantiæ creabili deberi.

DICES Quartò cum Perez. Hæc qualitas est impossibilis, quia omnis qualitas per se sensibilis, est ordinis naturalis, cum omne supernaturale sit extra latitudinem objecti naturalis sensuum.

RESPONDETUR negando assumptum; negando item, quod omnis qualitas per se sensibilis, sit ordinis naturalis; cur enim non posset esse qualitas sed sensibilis non nisi per sensum elevatum, & concurrentem per potentiam obedientialem, entque illud objectum, extra latitudinem sensuum non elevatorum, secus elevatorum; quibus etiam elevationem non posse competere, non demonstratur: forteque ipsæ laureolæ sunt materiales, saltem aliquæ; & tamen probabiliter supernaturales. Ex dictis de Incarnatione notum est, & ex materia de supernaturalitate, quod licet rei supernaturalis, possit dari notitia naturalis, non tamen intuitiva: quia tamen non potest esse notitia sensus visivi, nisi intuitiva & perceptio sicuti est, ideo nec ullus sensus naturalis, posset attingere illam qualitatem; si tamen ponamus sensum distinctum realiter à sentiente & similem habitui fidei, qui est quasi intellectus supernaturalis; ita etiam si poneretur talis sensus supernaturalis, jam ille naturaliter esset perceptivus illius qualitatis supernaturalis. Ceterum quando illa qualitas materialis esset Signum gratiæ, non esset Signum gratiæ sensui, quia hic spiritualia non noscit, sed esset Signum intellectui, illud sensibile penetranti.

DICES Quintò cum eodem. Sacramentum est significativum ex institutione divina: ergo non ex natura rei.

RESPONDETUR. Antecedens esse verum de Sacramentis quæ sunt, non autem de signis possibilibus.

DICES Sextò. Non est explicabile in quonam stet ratio Signi in illo Signo.

RESPONDETUR. In hoc, in quo, & in aliis signis: quia scilicet præter speciem quam illud Ens ingereret, duceret in notitiam rei illius spiritualis & supernaturalis, quæ est gratia.

INSTABIS Primò. Illud quod appellatur Signum gratiæ, non plus haberet, quam v.g. Creatura, cujus prædicatis penetratis, inducitur homo in cognitionem Dei.

RESPONDETUR. Indubiè omnia nexa cum altero, sunt promotiva cognitionis ad illud alterum, hoc ipso enim non noscerentur tanquam nexa. Species nexorum est Signum, ideoque promotivum notitiæ ad percipiendum signatum.

Sed quæ faciant id in ratione Signi, non est ita expeditum dicere.

EXPLICARI id posset Primò. Quod Relativa promoveant ad notitiam aliis tanquam termini. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT. Quia de hoc ipso querere restat; quid sit promovere ad notitiam alterius tanquam termini, vel tanquam significati.

EXPLICARI posset Secundò. Quod in istis, quæ noscuntur ex connexionione, non autem tanquam signatum ex signo, possit haberi notitia rei, quamvis de termino illius non formetur notitia; posset enim v. g. nosci Petrus, qui est Pater, quin noscatur filius. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT: quia sicut relatum materialiter spectatum, posset cognosci sine termino; ita sine Signato, poterit nosci Signum, sed materialiter spectatum: & sicut relatum formaliter spectatum, non potest cognosci sine suo termino; ita nec Signum formaliter spectatum, sine Signato.

EXPLICATUR Tertiò. Quod Signum in ratione Signandi, & condistinctè ab aliis quæ promovent ad notitiam alterius, per hoc constitutur; quod Signum habeat rationem imaginis & Symboli prædicatorum rei. Ostendit hoc inductio, nam fumus est imago & symbolum ignis; unde pingere si velis fumum, ponis hoc ipso imaginem ignis; hedera est imago vendibilis potus; & voces; quæ sunt Signa mentis ad placitum, sunt imago illius imaginis internæ, circa objectum: hocque exigit vel ipsa definitio Signi: nam Signum præter speciem quam ingerit notitiæ, facit nos in alterius notitiam venire.

INSTABIS Secundò. Filius est imago Patris, & tamen filius non est Signum Patris.

RESPONDETUR. Filium esse imaginem Patris duplici sensu dicitur. Primò, quia prædicata, quæ habet Pater, habet accepta per generationem filius: hæc ratio imaginis non est ratio Signi; non enim oritur ex ratione Signi, sed ex invocatione effectus. Secundò Filius est imago Patris, in quantum ita effingit Patrem moribus, gestibus; ut ubi noveris Filium, noscas & Patrem;

*(C)

trem;

trem; unde bene dici poterit: Signa talia adhibet Filius, ut ex illo noscatur Pater; licet in hoc, quod est filium esse imaginem Patris, ad illud prius attendatur.

INSTABIS Tertiò. Hæc explicatio confundit rationem Imaginis & Signi, quæ confundi non debent: nam homo creatus est ad imaginem Dei, & tamen non est Signum Dei.

RESPONDETUR. Imago per hoc formalisatur, quod dicat convenientiam specialem, saltem analogam, cum eo, cuius est imago; & ita homo, quia analogicè participat noscitivum & volitivum divinum, ideo est imago Creatoris, quæ non tribuitur brutis; semperque hæc imago importat rationem producti; unde VERBUM æternum quamvis exprimat creaturas, non est imago creaturarum, quia ab illis non procedit. Non habet rationem talem imaginis Signum: nam in primis non indiget produci de se, à signato; deinde, quia imago inclusa in ratione Signi, non stat in eorum vel similium prædicatorum inclusione in signato; sed in mera expressione ductiva notitiæ, ut prædicata Signati penetrantur; & hoc est illud; *ly Facit nos in alterius notitiam venire.* Unde ulterius duplex statui potest imago, quædam intransitiva, ut ita dicam, quæ licet ad alterius notitiam moveat, habet tamen similia in se prædicata, idque sibi ab imaginato collata. Secunda autem imago est transitiva, quæ non habens prædicata similia accepta ab imaginato, tamen ingestâ sui speciei, promovet ad notitiam alterius; & hoc est esse Signum. Hinc casû v.g. quo poneretur rosa vera ad designandum, quod in hoc scrinio continentur rosæ, non ex eo erit Signum, quia habet similia prædicata; sed quia advertens, mentem transfert ad notitiam rosarum aliarum, quas signat: Ex quo colliges Signum esse viam quandam intentionalem ad notitiam Signati; & sicut in corporalibus via non est nata, ut in ea sistatur; sic nec vult in se sisti Signum.

DICES Septimò. Posset Deus non manifestare naturam illius qualitatis, consequenter illâ cognitâ non cognosceretur gratia; ergo illa qualitas est Signum ad placitum.

RESPONDETUR. Argumentum multum probat: quia probat quod Signum Spirituale supernaturale quod est character, non sit naturale Signum; quia posset Deus impedire ne noscatur Signatum. Directè dici potest, illam qualitatem fore Signum ad placitum; quia noscitur impedibiliter à Deo, sed non est Signum ad placitum, quasi non habeat ex natura sua connexionem significandi.

Punctum Difficultatis II.

Hoc Signum possetne esse Sacramentum completè.

Videtur absolute dici debere, quod illud Signum possit esse Signum Sacramentale,

idque titulo potentie obedientialis, eò quod possit Deus facere, ut illud Signum gratiæ, simul producat eandem. Restant tamen aliqua distinguenda. *Hinc*

ASSERO Primò. *Quodsi illud Signum foret tanquam effectus gratiæ, non posset elevari ad producendam illam primò.*

RATIO: quia quocunque casu foret illud Signum effectus gratiæ, hoc ipso præsupponeret illam gratiam habere primò esse; adeoque non posset jam illi tribuere primò esse; nullus enim effectus, potest dare primò esse, suæ causæ.

ASSERO Secundò. *Quodsi illud Signum non foret effectus gratiæ, sed suppleret Deus causalam gratiæ in illo signo producendo; vel si natum sit illud Signum nonnisi immediatè à Deo produci, adhuc eo casu posset primò producere Sanctitatem, illud Signum.*

RATIO: quia non implicat pro alia serie, ut filius secundum Entitatem spectatus, det primò esse, suo Patri; hocque casu illud Signum, haberet perfectam rationem Sacramenti, esset enim verè causativum Signum gratiæ.

ASSERO Tertiò. *Qualitatem illam supernaturalem, secundum quod formaliter signum est, non posse elevari ad producendam primò gratiam.*

RATIO Prima. Quia Signum quæ tale, est relativum; relativum autem præsupponit semper terminum: & quia Signatum est terminus relationis Signi, fit ut Signatum illi præsupponi debeat; ergo non anteceditur à Signo; ergo nec causatur; quia causativum est antecessivum. Sed hæc Ratio probat etiam Signatum quæ tale, non posse esse causam Signi; præcipue si ponatur, quod & ipsum Signatum, sit relativum; nam hoc posset aliquis negare, & ponere, quod sicut scientia est relativa ad objectum, non tamen objectum ad scientiam; ita etiam quod Signum sit relativum ad Signatum, non tamen Signatum ad Signum.

RATIO Secunda. Quia & posset elevari Signum ad illud Signatum, quod est gratia, primò producendum, ut supponitur; & non posset elevari: quia illud primò esse jam supponeretur, antequam illud produceret qualitas illa, secundum quod formaliter Signum est; nam signum formale præsupponit habere Signatum: non enim ideo est necesse esse Signatum, quia signatur; sed ideo signatur, quia est. Neque valet si dicas, Sacramenta veteris legis fuerunt verè signa formaliter, & tamen non præsupponebant gratiam esse, sed futuram esse; non inquam valet: nam aliud est; an Signum formaliter debeat præsupponere Signatum existens, & hoc non intendit probatio; aliud verò est, an debeat præsupponere Signatum, & hoc in omni eventu verum est, idque solum intendit probatio.

RATIO

RATIO Tertia. Signum vel præsupponit prius signatum ratione; vel posterius ratione; vel simul ratione. Nihil horum dici potest; ergo neque potest dici, quod illud signum quod signatum est formaliter, possit producere primo sanctitatem, vel gratiam quam significat. Si enim præsupponit Signatum prius ratione; ergo illi, ut dictum est, non dat esse: quia nihil potest dare esse ei, quod ante se ratione præsupponitur, & habet esse; dare enim esse, est extruere non esse; si autem jam extrusum est non esse (ut est extrusum si præsupponitur prius ratione jam esse) non habebit quod det esse. Si autem præsupponit signum posterius non nisi se, signatum, pro illo priori antecessione signum est signum; quodlibet enim est, quod est; si pro illo priori antecessione signum, est signum; ergo pro illo priori antecessione signat; quid autem signat, si pro illo priori non intelligitur signatum seu signabile. Si autem sufficit ut sit simul signatum & signum, id quidem sufficit ut sit simul re, sed non sufficit ut sit simul ratione, idque ideo: quia quodcumque taxativum afferretur colligendi, quod aliqua quæ sunt simul, habeant se ita, ut unum sit prius alio ratione, idem hic in præsentia applicari poterit. Rursus procedendo à notioribus; Fumus est signum materiale, & licet simul sit fumus & ignis tempore, prius tamen ratione est ignis. Deinde dictum est alibi inter modos investigandæ prioritatis hunc esse, nempe inquisitionem; si hoc deberet causari verè physicè, quidnam illorum deberet esse causa, & hoc erit prius præ effectum; jam autem si signatum deberet causare sui signum; vel signum deberet causare suum signatum; potius à signato causaretur signum; unde non ideo est vinum, quia ponitur signum hederæ; sed ideo ponitur signum, quia est vinum; idem dic de fumo; ergo etiam ratio signi quæ talis, inclusa in illa qualitate, non causabit etiam signatum, quod est gratia.

Indubie tamen accipiendi signum materialiter, illud potest elevari ad causandam gratiam; nam quamvis sub formalitate Relationis prius est signatum quod est gratia, tanquam terminus relationis: id tamen non obstat; quia etiam effectus, in linea relationis, præsupponitur relationi Causæ, tanquam terminus; & tamen hoc non obstante, causa producit effectum, habetque prioritatem in linea agere.

Inter prædicata Sacramenti generica ponitur ab aliquibus Ens rationis; docet enim Vasquez totum hoc complexum, quod est Sacramentum, esse Ens rationis; sed mens Vasq. est in Philosophicis explicata, quod scilicet illic ex objecto nec sit, nec ab illo ponatur Ens rationis, sed non nisi ex modo nostro concipiendi, qui voluitur circa res; & ita sine controversia ex Objecto apud Catholicum, Mysterium Tri-

nitatis non est Ens rationis, quis tamen in modo illam concipiendi, non utitur modo simili, Enti Rationis. Ad alia prædicata accedendo, sit.

Punctum Difficultatis III.

An de ratione Sacramenti sit Signum stabile?

ASSERO Primo Defacto esse aliqua Sacramenta Signa stabilia.

RATIO: quia septem Ecclesiæ Sacramenta sunt verè Sacramenta, & habent stabilitatem.

ASSERO Secundò. Possibile esse ut sit Sacramentum, & tamen non sit stabile. Est assertum Lugonis, contra Suar. Amicum & alios.

RATIO Prima. Quia id non implicat contradictionem.

RATIO Secunda. Quia accepta quæcumque probata definitione Sacramenti ut sic, ex nulla ejus particula deduci potest ista stabilitas. Non ex ratione signi, quia hoc potest esse transiens, ut cum Deus pro signo sui adventus, dedit prophetæ, sibilum auræ lenis, alias quotiescunque talis sibilus foret, esset signum Dei. Non etiam ex ratione causæ, quia potest esse causa non permanens. Non ex ratione Sanctitatis; quia ad hanc impertinens est, proficisci à causa permanente vel transeunte; quod si id defumas ex exigentia Ecclesiæ, nempe ut in una Ecclesia uniformiter omnes colant Deum, id non obstat. Tum quia non implicat contradictionem, ut in una Ecclesia, sint diversi & varii modi colendi Deum. Tum quia uniformitas hæc Ecclesiæ, non est de essentia Sacramenti; ergo essentia Sacramenti salvari poterit, sine stabilitate, & è contra non ostendetur exigentia essentialis in Ecclesia, istius uniformitatis, in signis Sacramentalibus; & etiam si foret exigentia essentialis in Ecclesia uniformitatis, sufficeret illa, si quousque signum non mutetur, omnes illo uniformiter utantur. Ad eum modum quo dicitur esse uniformis apparatus in Ecclesia, eo quod nemo colore nigro utitur tempore paschatis, quamvis non sit constans iste color, mutatur enim in die defunctorum.

RATIO Tertia defumi potest ex Lugone. Tum quia non minus pertinent Sacrificia ad cultum Dei quam Sacramenta, & tamen potest constitui aliquod Sacrificium, non per legem permanentem, sed per institutionem quasi transeuntem, & pro una vice: nam Abraham si non impeditus fuisset, verum sacrificium instituisset immolando filium; & Christi oblatio in cruce erat Sacrificium, & tamen non erat permanens: nam quamvis illi successerit sacrificium Missæ, certè

certè ab hac institutione non pendeat veritas illius Sacrificii cruenti; ergo etiam & Sacramentum potest esse non stabili lege imperatum. Tum quia non minùs credenda spectant ad fidem quàm Sacramenta, & tamen possunt revelari, credenda à privatis, ergo & Sacramenta possunt dari non communia omnibus. Tum quia non datur nunc permanentia Sacramentorum legis naturæ, & legis scriptæ; cur ergo intra legem gratiæ, necessariò, nonnisi stabilia Sacramenta erunt?

RESPONDERI potest ex Amico. Quamvis magis vel minùs durare non variet rem physicè, variat tamen moraliter; jam autem Sacramentum est Ens morale; & sicut magis vel minùs durare in beatitudine, variat beatitudinem, ita variabit & Sacramenta.

CONTRA. Tum quia quamvis Sacramentum sit Ens morale, nihilominus habet prædicata sua physica, & in ratione illa producendi, attendit Deus ad ipsa prædicata physica; ergo si permanentia Sacramentorum per aliquod tempus, salvabit prædicata physica Sacramenti, poterunt illa nonnisi per aliquod tempus durare. Concedo interim permanentiam connotari à Sacramentis, sed nego connotari indispensabiliter. Tum quia, quod mutetur beatitudo, si non sit perpetua, id provenit ex implicancia; nam quomodo esset status omni collectione bonorum exaggeratus, si perpetuitatem non diceret? nulla autem similis implicancia ostendetur, in Sacramento non stabili. Tum quia hæc instantia multum probat, nempe quòd neque mutari possint; & tamen sunt defacto mutata & abrogata: quod ipsum probatur: quia si aliquis beatus duraret in visione, nonnisi tantum, quantum durarunt Sacramenta legis naturæ vel scriptæ, non foret, ut dixi, beatus; ergo etiam & illa Sacramenta non fuerunt Sacramenta, si stabilitas Sacramenti & beatitudinis proportionantur. Et certè demus, quòd Sacramenta legis naturæ durarint centum annis, cur salvà essentiâ durare non potuerunt nonaginta novem annis? rursus cur non annis nonaginta octo? & sic ulterius crescendo; quòd dicat tanto tempore debere illa durare, quantum sufficit ad judicandum moraliter esse uniformitatem in Ecclesia, id etiam non convincet; nam, ut dictum, hæc uniformitas non est essentialis; & etiamsi foret, sufficeret uniformitas, quousque aliud non statuatur.

ASSERO Tertiò. Quia quamvis pro aliquo statu conveniat Sacramenta esse stabilia, defacto tamen probabile est etiam aliqua non fuisse stabilia.

PRIMA pars asserti probatur: quia cum ordinariè instituat Deus Sacramenta, ut sibi consignet populum, cumque ab aliis sectis etiam cultu exteriori discriminet, ut vult Scotus, decet; ut sicut ille religionis status durat, ita du-

ret statum illum consequens ratio discriminandi, quæ fit per Sacramenta.

SECUNDA pars probatur: quia in veteri lege erant Sacramenta, & tamen illa non erant publicâ lege instituta, sed ex solo instinctu divino usurpabantur, consequenter non erant stabilia. Fortè etiam, ut Vasq. putat & Lugo, Insufflatio Christi, Joan. 10. juncta ly Accipite Spiritum Sanctum, erat Sacramentum conferens potestatem absolvendi; & quamvis quidem Ecclesia hoc ritu non utatur, parum probat: quia auctori Sacramentorum, licitum fuerat aliter facere, aliud pro tempore sequenti instituere; unde etiam defacto consecrati sunt Apostoli in Sacerdotes traditione Corporis & Sanguinis Christi, cum tamen pro nunc constituantur Sacerdotes, traditione hostiæ, & calicis cum vino, non consecratis.

DICES Primò cum Suar. Defacto sunt Sacramenta, nonnisi lege stabili instituta.

RESPONDETUR negando antecedens; illoque concessio non infertur impossibilitas oppositi.

DICES Secundo. Sacramenta instituuntur à Deo, ut fideles uniformiter Deum colant, atque adeo unam Ecclesiam constituant; ergo debent esse aliquid permanens, sicut & ipsa Ecclesia.

RESPONDETUR. Concedo congruere, ut fideles uniformiter colant Deum, sed nego implicare oppositum, sufficitq; uniformitas quoadusque non revocetur.

DICES Tertiò. Sequi ex nostris principiis, quòd plura fuerint Sacramenta, ex istis, quæ constat non fuisse Sacramenta: qualia sunt illa verba dicta Magdalenæ; Remittuntur tibi peccata tua. Insufflatio in Apostolos, &c.

RESPONDETUR. De insufflatione jam dictum. Quod attinet ad Sacramenta novæ legis, non ostenditur, quòd sint plura; verba enim illa Christi significabant quidem remissionem peccatorum, sed non causabant, sed supponebant in ante remissa peccata; nam dixit superius Christus, remittuntur ei peccata multa, quia dilexit multum, cum dilectione autem Dei, non stant peccata; quod attinet ad Sacramenta veteris legis, sine controversia, inter hæc ponenda est, Circumcisio, esus agni paschalis, panum propositionis ordinationes, unctiones Sacerdotum, ablutiones & Sacrificia expiatoria; tollebant enim aliquam immunditiam legalem. Hostia tamen pacifica & gratiarum actionis ac laudum non erant Sacramenta, quia de se nonnisi cultum Dei importabant, & nullam afferebant sanctitatem legalem. Impositionem manuum supra caput Josue, putat probabiliter Lugo fuisse Sacramentum. Regula autem universalis discernendi Sacramentum, est; an aliquid fuerit signum & simul causativum Sanctitatis?

DIFFI-

DIFFICULTAS IV.

De aliorum Definitionibus.

ExPLICAT Primò S. Thomas tertia parte, q 50. a. 2. *Quòd Sacramentum sit Signum rei sacre sanctificantis homines.* Hæc descriptio attendit solum ad hoc; quid vi nominis principalis importet Sacramentum, vi enim nominis importat principaliter Signum. Ex eo etiam definitio S. Thomæ non est plena: quia multa erant signa v.g. transitus maris rubri, significantia rem sacram nempe gratiam baptismalem, quæ tamen non erant Sacramenta; hinc prædictæ definitioni addit Amicus ly Practicum; sed hoc non addidit S. Thomas; deinde ly Sacre videtur superflue: nam si sanctificat hominem, sacra res est.

Dubitari etiam posset, etiam posito quòd attendatur hic ad solum nomen Sacramenti in hac definitione, in quo sensu accipi debeat ly Sanctificantis; an scilicet Genitivus ille sumi debeat intransitive an transitive; intransitive sumitur, si ly Sanctificans, applicetur ad ipsum Signum & non permittatur transire ad rem sacram; & eo casu hic sensus definitionis erit; Sacramentum est signum rei sacre, quòd signum nos sanctificat; transitive autem sumetur, quando ly Sanctificantis, non ad Signum spectabit, sed ad rem sacram; ita ut sensus definitionis sit; Sacramentum est Signum practicum rei sacre, quæ ipsa nos sanctificat. Deberet sumi in sensu transitive ex mente S. Thomæ; quia aliàs dici debuisset; quòd Sacramentum sit signum rei sacre sanctificans homines; deinde in Responsione ad primum ibidem, negat Creaturas sensibiles, esse Sacramenta, quamvis significant Sapientiam & bonitatem Dei, quia eam significant, ut in se ipsa sacra est; non autem in quantum nos per eam sanctificamur; ergo supponit quòd res sacra, quam significant Sacramenta, in tantum significatur, in quantum nos illa sanctificat; & ad tertium expressè ait; Sacramentum proprie dici, quòd ordinatur ad nostram sanctificationem.

Tuetur definitionem S. Thomæ Perez, quòd sit adequata, docetque sufficere ut ponatur ly Signum non ponendo causam: quia Sacramentum habet virtutem donandi gratiam, tanquam locutio quædam, seu Signum exhibitum à Deo; cum autem omnis locutio Dei sit vera, evidenter colligitur Sacramentum, esse causam donandi gratiam, quin tamen necesse sit in definitione ponere, quòd illud Signum sit talis causa, inferatur enim ex illo Signo, vis cauſandi: superflue autem ponitur in definitione tanquam pars illius, quòd ex alio posito in definitione, inferatur.

CONTRA est: Tum quia omnes locutiones, quæ habentur in Scriptura sunt veræ, neque ta-

men ex hoc illorum prædicato colligitur, quòd causarint ea quæ dicebant, sed poterat remitti causatio alteri; ergo etiam quantumvis ponentur, Sacramenta esse locutio Dei vera, non sequitur quòd jam illa ipsa causent; quòd ipsum in hoc resolvitur: quia ad rationem locutionis veræ non requiritur, ut locutio ponat id, quòd loquitur, sed ut dicat conformiter Objecto; potest autem esse conformitas cum objecto, quòd est gratia, etiam si illa gratia, non ab illa locutione, sed aliunde ponatur. Tum quia aliqua hic assumuntur quæ ulterius probanda fuissent, nego enim Sacramenta habere Rationem locutionis divinæ, sed potius sunt Objectum locutionis. Nego ex eo quòd Sacramentum sit Signum, inferre vim cauſandi signatum: quia id nec proficiscitur ex ratione Signi communi; fumus enim est signum & tamen non cauſat ignem; nec ex ratione signi talis; quia hæc non potest ostendi, quomodo in se, & de se, involvat rationem causæ; denique si perpendatur bene natura rationalitatis, inferatur ex illa animalitas, unde etiam à Rationalitate datur subsistendi consequentia ad animalitatem, & tamen ex hoc titulo non sequitur, quòd animal non debeat poni in definitione hominis; ergo etiam quantumvis ex ista ratione Signi inferretur Causativitas, non sequeretur ex eo præcisè debere jam ablegari à definitione Sacramenti Rationem Causativi. Est quidem verum quòd ea, quæ inferuntur tanquam inclusa in ultimo genere & ultima differentia, quæ item habent rationem posterioris, non debeant poni in definitione; sed nego quòd ita comparentur inter se Signum & Causativum. Tum quia in definitionibus Sacramentorum attendendum ad phrasès Conciliorum & Patrum, qui non solius præcisè Signi meminerunt, imò illius locutionis nemo.

EXPLICAT Secundò Lugo. *Quòd Sacramentum sit ceremonia sensibilis, quæ usu suo sanctificando subjectum, significat gratiam internam cuius est causa.* Hæc explicatio

NON SATISFACIT: quia supponit Sacramenta vetera fuisse causas gratiæ, quòd negavimus; significabant quidem gratiam illa Sacramenta, sed hoc illis est commune cum transitu v.g. per mare rubrum, sed non significabant sacramentaliter, quia non causativè, ut jam dictum. Quando autem dicit quòd Sacramentum sit signum rei sacre, nos perfectè sanctificantis, aliquam in sui usu conferens suscipienti sanctitatem; hæc jam accedit magis ad eam quæ defenditur definitionem; sed, ut dictum inter alia, superfluit illud, Sacre nos perfectè sanctificantis; si enim dicas quòd nos perfectè sanctificet, hoc ipso intelligitur res sacra.

EXPLICAT Tertiò Perez.

PONITq; Primò duas Respub. viatorum humanas, sacras, habentes Cerimonias proprias

* (C) 3 divi-